

ارتباط وضع تغذیه مادران در سه ماهه آخر بارداری با تولد نوزاد کم وزن

مهري دلوريان زاده^{۱*}، ناهید بلبل حقيقي^۲، حسين ابراهيمي^۳

۱- مربي، کارشناس ارشد علوم بهداشتی در تغذیه، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- مربي، کارشناس ارشد مامایی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- مربي، کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

تاریخ دریافت ۸۵/۳/۲۰، تاریخ پذیرش ۸۵/۸/۲۴

چکیده

مقدمه: هر ساله حدود ۲۱ میلیون نوزاد با وزن کمتر از حد طبیعی در جهان متولد می‌شوند که در مقایسه با میزان مرگ و میر نوزادانی که به علل دیگر می‌میرند شانس کمتری برای زنده ماندن دارند. هدف از این مطالعه بررسی ارتباط مواد مغذی دریافتی در سه ماهه آخر با تولد نوزاد کم وزن می‌باشد.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه کوهورت با مدت پی‌گیری سه ماهه است. جامعه هدف شامل کلیه زنان باردار در سه ماهه آخر بارداری مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهرستان شاهرود بودند. نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری آسان و شامل ۴۲۴ نفر بوده است. در این مطالعه، هم‌زمان با مراجعه مادر به درمانگاه، رژیم غذایی آنان با استفاده از ثبت مواد غذایی خورده شده در یک هفته بررسی شد و آزمایشات بیوشیمیایی و هماتولوژی و آزمون‌های تن سنجی و ثبت اطلاعات دموگرافیک آنها انجام گرفت. بعد از اتمام دوران بارداری و انجام زایمان، وزن هنگام تولد نوزاد اندازه‌گیری شد. در نهایت کلیه اطلاعات در فرم‌های پرسش‌نامه‌ای ثبت و داده‌های پژوهش با استفاده از آزمون‌های آماری کای دو، تی، من ویتنی و لون و هم‌چنین مدل رگرسیون لجستیک تجزیه و تحلیل گردید.

نتایج: در مجموع ۴۲۴ زن باردار مورد بررسی قرار گرفتند. در این مطالعه مادران براساس دریافت انرژی و پروتئین به گروه‌هایی با تغذیه خوب و بد تقسیم شدند. تغذیه ۷۵ درصد مادران از نظر دریافت انرژی و ۲۰ درصد مادران از نظر دریافت پروتئین در سطح پایین بود. شیوع وزن کم در هنگام تولد ۱۳ درصد بود. ۱۴ درصد نوزادانی که مادرانشان انرژی کم و ۲۵ درصد نوزادانی که مادرانشان پروتئین کم دریافت می‌کردند، وزن هنگام تولد کمی داشتند. هم‌چنین ۴۳ درصد نوزادانی که مادرشان قرص آهن مصرف نمی‌کرد دچار وزن کم هنگام تولد بوده‌اند. ارتباط معنی‌داری بین وزن هنگام تولد و مصرف مکمل آهن ($p=0.15$) و مولتی ویتامین ($p=0.48$) در سه ماهه آخر بارداری دیده شد. هم‌چنین در مادران لاغر احتمال به دنیا آمدن نوزادان کم وزن، ۸۶ درصد مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های پژوهش بین وضع تغذیه در سه ماهه آخر بارداری با وزن هنگام تولد ارتباط وجود دارد، لذا توصیه می‌شود که به افزایش وزن مادر به خصوص در سه ماهه آخر بارداری و استفاده از مکمل‌های مناسب توجه گردد.

واژگان کلیدی: تغذیه، بارداری، وزن کم هنگام تولد

*نویسنده مسئول: شاهرود، میدان هفت تیر، دانشکده علوم پزشکی شاهرود